

ZEKER ZEELAND

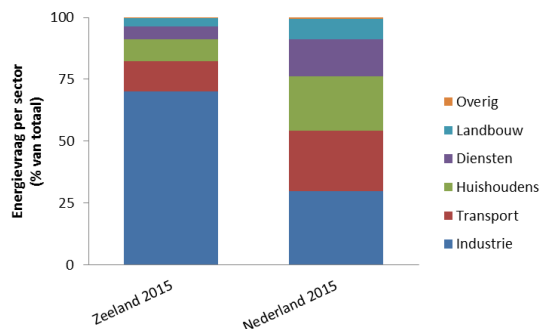
Zeeuwse Energietransitie Kansenkaart voor Energie en Ruimte

Aanleiding

De provincie Zeeland heeft de ambitie om een evenredige bijdrage te leveren aan nationale doelen voor verduurzaming van de energievoorziening. Zij wil daarbij inzetten op gebieden of thema's die specifiek voor Zeeland relevant zijn. Hiertoe is het voor de Provincie van belang om te weten welke mogelijkheden ze heeft om te verduurzamen, en wat de voor- en nadelen van de verschillende opties zijn. Ook is het belangrijk om inzicht te hebben in de ruimtelijke en de economische effecten.

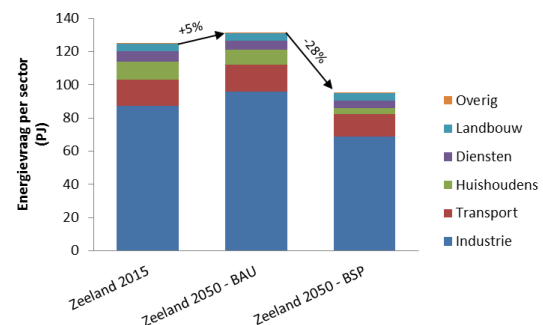
In 2016 heeft Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN, zie www.ecn.nl) in opdracht van de provincie Zeeland een studie uitgevoerd die kan dienen als basis voor het ontwikkelen van de beleidsplannen voor de komende jaren (2020-2030). Tevens wordt er een doorkijk gegeven naar de mogelijkheden in 2050, maar die doorkijk is uiteraard onzekerder.

Huidige energievraag in Zeeland en Nederland, per sector

Karakteristiek voor Zeeland is het zeer grote aandeel van de industriële sector in de energievraag (70% in Zeeland tegen 30% gemiddeld in Nederland). Daarmee samenhangend is het aandeel van de energievraag voor transport, diensten (utiliteit, kantoren, etc.) en huishoudens in Zeeland relatief klein (samen 26% in Zeeland tegen 62% in Nederland).

Toekomstige energievraag voor Zeeland, per sector

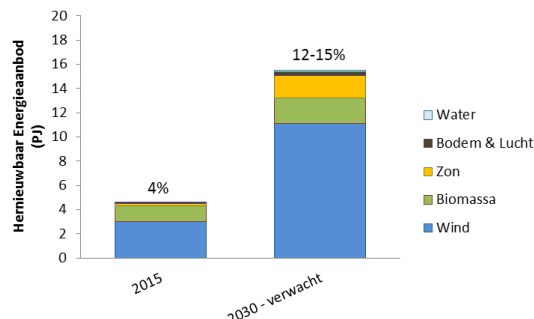

Om tot een duurzame energiehuishouding te komen wordt zowel de energievraag als het energieaanbod belicht. Aan de vraagzijde zijn twee scenario's gedefinieerd: een 'business as usual' (BAU) scenario waarin het bestaande en voorgenomen Europese en Nederlandse energiebeleid ongewijzigd blijft. In het scenario 'besparing' (BSP) wordt zwaarder ingezet op energiebesparing, waardoor de energievraag in Zeeland lager uitvalt.

In het BAU-scenario zal de energievraag in 2050 met ruim 5% stijgen ten opzichte van 2015 o.a. als gevolg van economische groei. Zetten de EU, Nederland en Zeeland echter in op extra maatregelen voor verduurzaming (BSP-scenario), dan zal Zeeland in 2050 uitkomen op een energievraag die bijna 25% lager ligt dan in 2015.

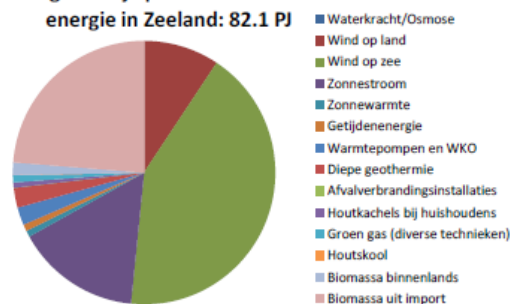
Het BSP-scenario vereist een ambitieuze aanpak. Zo veronderstelt het bijvoorbeeld dat alle personenauto's in 2050 elektrisch rijden en dat de gehele bestaande woningvoorraad verduurzaamd is in 2050 (75% label A+ en de rest energieneutraal).

Hernieuwbaar aanbod & aandeel van totale energievraag in Zeeland

Voor Zeeland verwacht ECN dat het aandeel hernieuwbare energie in de totale energievraag stijgt van 4% in 2015 naar 12% (BAU) of 15% (BSP) in 2030. De nationale ambitie voor 2023 is een hernieuwbaar aandeel van 16%. Het verwachte aandeel hernieuwbare energie in Zeeland loopt hiermee achter op de ontwikkeling in Nederland als geheel. Dit is grotendeels te verklaren door het hoge aandeel van de, lastig te verduurzamen, energievraag van de Zeeuwse industrie.

Totaal langetermijn potentieel hernieuwbare energie in Zeeland: 82.1 PJ

Een analyse van de mogelijkheden voor de opwek van hernieuwbare energie in 2050 (het maximum potentieel) is circa vijf maal zo groot als wat in 2030 verwacht wordt. Dat komt overeen met 62% van de eigen energievraag (BAU) of zelfs 86% bij verregaande inzet op besparing (BSP). Vier opties vormen gezamenlijk 90% van het totale potentieel: Wind op land, Wind op zee, Zonnestroom (PV) en biomassa.

Op basis van deze cijfers is echter ook te concluderen dat een energieneutraal Zeeland te ambitieus is zolang de relatief moeilijk te verduurzamen grote energievraag van de industrie binnen de ambitie valt. Met de eigen opwek van hernieuwbare energie is wel ruim het gebruik van de overige sectoren te verduurzamen (huishoudens, diensten, transport, landbouw). Net als bij energiebesparing zal het een hele uitdaging zijn om dit maximum potentieel ook daadwerkelijk te realiseren.

Impact op ruimte, kosten en werkgelegenheid

Ruimte

Het eindrapport schetst in detail de impact van de diverse opties in 2050 voor de situatie waarin Zeeland het maximum potentieel daadwerkelijk realiseert. Hier de ruimtelijke impact voor de belangrijkste opties: Wind op land zal ruim 5.100 ha beslaan. Dat is inclusief een bufferruimte met een straal van 300 m rondom een windturbine, die in veel gevallen wel benut kan worden voor alternatieve toepassingen. Voor zon-PV is al het beschikbare dakoppervlak voorzien (1.660ha) en ruim 2.600 ha (ter referentie: Walcheren heeft ca. 21.600 ha) gebruikt voor zonneweides. Voor biomassa ligt het ruimtebeslag tussen nul en 10.000 ha, afhankelijk van de vraag of de biomassa verkregen wordt uit import of reststroomverwerking of in zijn geheel tot additioneel grondgebruik leidt. De bovengrens komt overeen met 7% van het totale agrarisch terrein in Zeeland.

Economisch

De kosten van de energietransitie zijn nog erg onzeker. Er zijn twee mechanismen die het kostenplaatje kunnen beïnvloeden: enerzijds is dat de toekomstige kosten-daling, anderzijds is dat de invloed van subsidie. Een aantal technieken zal naar verwachting door leer- en schaafeffecten richting de toekomst verder in kosten dalen. De ontwikkeling van wind op zee, zonnestroom en biomassa uit import zullen de grootste kosten met zich meebrengen, deze kunnen oplopen tot enkele miljarden euro's (cumulatief tot 2050).

Werkgelegenheid

Om werkgelegenheidseffecten in te schatten is voor elke opwekings- en besparingstechnologie bepaald welk deel van de productiekosten betrekking heeft op arbeidskosten die ten goede komen aan het Zeeuwse bedrijfsleven. In totaal worden er tot 2030 ruim 3.500 arbeidsjaren extra verwacht. De meeste banen zullen ontstaan bij de besparingen in woningen (1.545 arbeidsjaren), bij het opwekken van wind op zee en op land (respectievelijk 531 en 416 arbeidsjaren) en zonnestroom (505 arbeidsjaren).

